

Fokken voor minder methaan vraagt samenwerking

Na jarenlang onderzoek werden in april voor het eerst fokwaarden voor methaan gepubliceerd. Ter gelegenheid van deze mijlpaal organiseerde CRV een symposium voor partners in de zuivelketen. Fokkerij kan een grote bijdrage leveren aan vermindering van broeikasgasemissies. Maar ketensamenwerking is nodig om meerwaarde te realiseren voor veehouders.

TEKST WICHERT KOOPMAN

Esther de Snoo, hoofdredacteur van Nieuwe Oogst en veelgevraagd duider van het landbouwbeleid, hield de zaal een spiegel voor. Ze verzorgde de inleiding van het symposium dat CRV in Arnhem organiseerde ter gelegenheid van de introductie van een fokwaarde methaan. Haar publiek was een breed gezelschap van vertegenwoordigers van de zuivel- en veevoersektor, beleidsmakers en onderzoekers. 'We komen niet vooruit als we voor toekomstperspectief blijven wachten op de overheid. Perspectief moet de agrarische sector zelf creëren', prikkelde De Snoo. 'Creëer draagvlak, toon leiderschap en benut de kracht van samenwerking', riep ze op.

Gezamenlijk onderzoeksproject

Zonder dat ze het zo bedoeld zal hebben, gaf De Snoo een ideale voorzet aan Yvette de Haas, onderzoeker bij de vakgroep Fokkerij

en genomica van Wageningen University & Research. Ze vertelde hoe haar vakgroep samen met CRV en FrieslandCampina in 2019 de basis legde voor de ontwikkeling van een fokwaarde voor methaan met het onderzoeksproject 'Climate smart cattle breeding'. Het ministerie van (toen nog) LNV stapte in als medefinancier.

Procent minder methaan per jaar

'In de Klimaatwet is vastgelegd dat we in Nederland 49 procent minder broeikasgas mogen uitstoten in 2030 ten opzichte van 1990. En in 2050 moeten we klimaat-neutraal zijn', zo schetste De Haas het overheidsbelang. Daarbij is methaan een minstens 28 keer krachtiger broeikasgas dan CO₂ en komt twee derde van de methaanuitstoot uit de veehouderij. Rundvee is verantwoordelijk voor driekwart van deze uitstoot, die voor het overgrote deel

via de bek van de koe naar buiten komt. In het onderzoeksproject is met behulp van zogenaamde sniffers op negentig bedrijven de methaanemissie gemeten van individuele koeien en een dataset opgebouwd met informatie van zo'n 14.000 koeien. Daarmee werd de basis gelegd voor de ontwikkeling van een fokwaarde. 'We hebben berekend dat door toepassing van deze fokwaarde de methaanuitstoot met een procent per jaar kan dalen', vertelde De Haas.

CRV kan het niet alleen

Chris Orrett, bij CRV verantwoordelijk voor onderzoek en innovatie, schetste de kracht van genetica en de grote potentie van fokkerij voor verduurzaming van de zuivelproductie. 'De methaanemissie per kilogram melk is de laatste jaren al gedaald doordat veehouders fokken en selecteren op een hogere voerefficiëntie, langere levensduur en betere

Ministerie van LNVN:

'Fokwaarde methaan perfect voorbeeld van doelsturing'

'Als het gaat om oplossingen voor klimaatvraagstukken in de veehouderij, is fokkerij niet het eerste waar we in Den Haag aan denken', erkende Hugo van Kasteel, directeur Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn bij het ministerie van LNVN. Hij sprak op het symposium namens minister Wiersma en toonde zich blij verrast met de potentie van fokkerij als oplossing om de opwarming van de aarde af te remmen. 'De uitkomst van het onderzoek "Climate smart cattle breeding" toont de

innovatieve kracht van de zuivelsektor. Lang niet alle publiek-privaat gefinancierde projecten leveren zo'n mooi concreet resultaat op', prees Van Kasteel de projectpartners. De fokwaarde methaan is volgens de hoge ambtenaar een welkom en praktisch instrument voor veehouders. 'We weten uit praktijkprojecten dat het verminderen van de methaanuitstoot op melkveebedrijven een grote uitdaging is. De maatregelen die veehouders tot nu toe kunnen nemen, hebben

beperkt effect of zijn duur. En de doelstellingen liegen er niet om', benadrukte Van Kasteel.

De inzet van fokkerij als middel om de methaanuitstoot te verlagen sluit volgens de vertegenwoordiger van het ministerie van LNVN perfect aan bij de omslag in beleid van algemene middelvoorschriften naar bedrijfs-specifieke doelsturing. 'Veehouders kunnen hiermee zelf gericht sturen op een veestapel die minder methaan uitstoot.'

Tjebbe Huybrechts, CRV:
**‘Laten we samen de
 voorzet voor 40 procent
 methaanreductie
 inkoppen’**

Yvette de Haas, Wageningen UR:
**‘Via fokkerij kan de
 methaanuitstoot dalen
 met een procent
 per jaar’**

vruchtbaarheid’, gaf hij aan. ‘Door direct te fokken op minder methaan kunnen we deze ontwikkeling versnellen en is een reductie van de emissie per kilogram melk mogelijk tot wel 40 procent in 2050’, legde hij uit. ‘Deze potentie verzilveren kunnen we als fokkerijorganisatie niet alleen. We hebben jullie als partners in de zuivelketen daarbij hard nodig’, benadrukte de onderzoeker. ‘Alleen samen kunnen we concepten ontwikkelen die het voor veehouders interessant maken om te fokken op minder methaan.’

Meetbaar en borgbaar

Jeroen Heck was als projectleider namens FrieslandCampina direct betrokken bij het methaanonderzoek en noemde de uitkomst een perfect voorbeeld van wat samenwerking in de sector kan opleveren. ‘Wat ons betreft blijft de toepassing van deze kennis niet beperkt tot Nederland en ook niet tot FrieslandCampina. Voor ons is broeikasgasuitstoot niet iets waarop we willen concurreren’, benadrukte hij.

Heck vertelde dat FrieslandCampina zichzelf ambitieuze doelstellingen voor de reductie van broeikasgassen heeft gesteld, dat deze reductie voor een groot deel gerealiseerd zal moeten worden op de bedrijven van leden-veehouders en dat fokkerij hieraan een belangrijke bijdrage kan leveren. ‘Om het resultaat van fokkerij in te kunnen boeken als reductievermindering, zal dit meetbaar en borgbaar moeten zijn’, legde hij uit. ‘Daarnaast zal er voor veehouders een prikkel moeten zijn om methaan mee

te nemen in hun fokbeleid. Wij gaan leden-melkveeouders niet voorschrijven wat ze moeten doen’, benadrukte hij. ‘We stimuleren CO₂-reductie via Foqus planet en daarmee kunnen leden-veeouders nu al tot 1,50 euro per 100 kilo melk verdienen. Veehouders hebben zelf de keuze of en hoe ze hieraan willen werken. Maar het is goed dat er nu een extra manier is bijgekomen om de methaanuitstoot te verminderen.’

Samen in actie

‘CRV kan fokkerijdata beschikbaar stellen voor opname in de KringloopWijzer, waardoor de lagere methaanemissie hierin wordt vastgelegd’, zo reageerde Tjebbe Huybrechts, global director information solutions bij CRV, op de opmerking van Heck. ‘Wij zijn op dit moment met ketenpartners in gesprek om te onderzoeken of en wanneer methaanfokwaarden aan de KringloopWijzer kunnen worden toegevoegd’, legde hij uit. ‘Zo kunnen we het resultaat van fokken en selecteren op minder methaan meetbaar en borgbaar maken.’

Huybrechts legde uit dat veehouders in de ledenraad van CRV de organisatie een duidelijke opdracht meegaven. ‘Ze zeiden tegen ons: ga met ketenpartners in gesprek en ontwikkel samen oplossingen waardoor fokken op methaan voor ons interessant wordt’, vertelde Huybrechts. Met deze boodschap daagde hij de ketenpartners in de zaal direct uit. ‘Laten we samen in actie komen en de voorzet voor 40 procent methaanreductie inkoppen.’

Jeroen Heck,
 FrieslandCampina:
**‘We willen niet
 met andere
 zuivelbedrijven
 concurreren op
 broeikasgas-
 uitstoot’**